

Naročnina mesečno
25 Din, za izuzem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 40 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.749 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Budaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2990

Temelj

V času brezprimerne neznačajnosti, breznačelnosti in gouje za dobičkanosnimi mesti, na katere se skuša rešiti kakor na srečne otoke sredi morja splošne bede takozvani »inteligenti«, je ostala neporušena trdna narodna zavest našega ljudstva.

Ta narodna zavest, ki ni kakor nacionalizem liberalne dobe predprave enega sloja, ki se je meščanstvo poslužuje kot orodja v svoj gmetni prid in za nadoblast kapitala, izvira iz dna naše ljudske duše, v kateri poživlja kot njegova neizbrisna pravstvena zakladnica. To narodno čuvstvo tudi nima nič skupnega z onim, ki ga v današnjih časih propovedujejo po Evropi neomejene oblasti željni vodje brez duhovne tradicije in moralnega odličja, da si množico zaslužijo, ampak temelji na verskem, moralnem in kulturnem izročilu krščanstva, to je, priznava vodstvo duha nad materijo, izpoveduje brezpozorno veljaven moralni zakon in gradi na omiki, ki že skoro eno tisočletje oblikuje našo narodno prav. Ta naš ljudski nacionalizem, ako naj ga tako imenujemo, odklanja v enaki meri kakor fašizem tudi židovski socializem. Marks, ki podreja svoj dobovni duhovni življenje človeka in naroda nekim »železnim zakonom«
grote, gospodarstva in slepih naravnih sil ter hoče ustvariti novo družbo na osnovi živalske borbe razredov, iz katere naj se mehanično izcepi neko megljeno vseobseučansko bratstvo brez vsake korenine v našem verskem, pravstvenem in rodnem svetu.

Naša ljudska narodna zavest je vrednota sama v sebi, ne sme nikomur in ničemu služiti samo za orodje in ni le demagoško geslo, s katerim bi se igrali po zakonih vsakokratne konjunkturo po politični moči hlepečih ljudi in stranke, ampak ta narodna zavest mora biti temelj in vsakemu poštenemu političnemu delu in prizadevanju v slovenskem ljudstvu. Zakaj ta narodna zavednost vsebuje v sebi vse, kar je vrednega, plodovitega in ustvarjajočega v naši slovenski duši: naravno poštenje našega človeka, ki se je utrnilo v vztrajnem delu in boju zoper nasilje in lakavost tujih močev, ki so si v preteklosti našo zemljo lastili; našo krščansko religijo, ki je tej borbi vedno dajala najmočnejše notranje pobude in jo povzdigovala z zemlje v svet najnesebičnejšega idealizma; vso našo kulturno tradicijo, ki je gradila na naravnih krvnih in pravniških osebitostih našega ljudstva pa na njegovem krščanskem nazoru o svetu in človeku, na čemer je treba snovati dalje, da naš rod ne zgubi svojega lastnega duhovnega lica in duševnega bogastva in se moralno ne izrodi po njemu tujih in čisto neprimernih vzorih. Nazaj k zemlji, k našemu pravu, k naši ljudski tradiciji, to je geslo, ki nam ga nujno narekuje naša življenjska korist, k čemur nas pozivlja naša kri, naša zgodovina in napori naših najodličnejših delavcev in borcev za lastno izoniko, za moralno zdravje našega ljudstva, ki mora biti vkoreninjeno samo v sebi, v svoji slovenski krščanski narodni in socialni zavesti, v nacionalizmu, ki ima, kakor pravkar beremo zelo dobro formulirano od mladinske roke, pravo slovansko kirino, etično globino in socialno vsebino. Taka restavracija v najboljšem pomenu besede je danes kategoričen ukaz za našega človeka.

Zakaj to pravo narodno in kulturno zavest je treba buditi, potencirati in postaviti v središče našega življenja kot njega glavno smernico. Ljudstvo je dobro, duhovno in pravstveno bogato in zdravo, potrebuje pa voditeljev, če naj ta pravstveni vrelce ne zažene isihati, zahteva vztrajnega dela v tem pravcu in globokega iskrenega ter od naših političnih in kulturnih delavcev zavestno negovanje slovenskega krščanskega narodnega čustvovanja, ki naj prešine slehernega našega človeka. V krščanskem socializmu J. E. Kreka, ki ga je treba novim razmeram in potrebam primerno izpopolniti, imamo vse, česar nam na tleh židovskega racionalizma vzrastli socializem ne more nikoli dati. V naši krščanski ljudski kulturi imamo najmočnejši branik zoper vsako samovladje, naj bo kapitalističnega izvora ali pa v imenu kolektivne marksistične pobarvanosti, in v njej je najgloblje zakoreninjena prava demokracija, ki ne zanemarljiva načela moralne kakovosti ljudskih voditeljev in potrebne avtoritete ter prvenstva nespremenljivih etičnih smernic vodnje v narodnem življenju, ampak to prvenstvo in vodstvo naravnost zahteva, ker so osnovne svobodniške posameznika in posameznih ljudskih stanov — kakor nam zablije tak mož kakor je Masaryk — le v taki demokraciji moralno najboljših najbolj trdno zasigurane. In če pregledamo delo naših največjih tvorcev, vidimo, da so kljub raznim odčenkom vendarle nepretrgano do danes ustvarjali na tej naravni podlagi naše krščanske ljudske omike, na tem plemenitem demokratičnem vzoru, ki je od samega začetka našega preporoda duhovno vodilo slovenski narodni misli. Naša dolžnost je, da to narodno misel poglobljamo v tej smeri tradicije našega ljudstva in njegovih najboljših sinov.

Le, kar je na ta način v krvi, zgodovini in ljudskem izročilu pa v njegovih naporih za lastni obraz in izraz v okviru človečanske kulture zasidrano, more imeti trajnost, ki bo kljubovala vsem nasprotnim silam kapitala, materialistične miselnosti naše dobe, predvsem pa moralni slabosti, nepoznavljivosti in omahljivosti našega takozvanega »inteligenta«, ki odtrgan od ljudstva in odtujen njegovi duševnosti, plove po besnečih valovih naše današnje vsestranske zmede in stiske, grabi zdaj za to zdaj za ono desko in si odeva po vrsti rešilne pasove zdaj tega zdaj onega izmed programov, ki so nam danes v tolikem številu na razpolago. Nujna in močna reakcija na toliko desorientiranost in nestalnost ter brezkarakternost je v oživilenem in okrepljenem pokretu za našo tradicionalno slovansko narodno in krščansko kulturo — honny soit, qui mal y pense. F. T.

Nejasna slika grške revolucije

Oba tabora trdita, da zmagujeta Vsa Evropa se je začela zanimati za izid Venizelosovega upora

Belgrad, 9. marca. R. Tudi danes se ni moglo dobiti jasne slike o položaju, ki vlada trenutno v Grčiji. Vest, ki prihaja iz Grčije, so ali iz vladnih krogov ali pa so prešle vladno cenzuro, na drugi strani pa so brez dvoma tudi pretrgana tista poročila, ki jih izdajajo uporniške čete bodisi s pomočjo radija, bodisi po trgovskih la-

jah, ki krožijo med grškimi otoki, kjer so uporniki neovirani gospodarji položaja.

Najbolj pametno bo, če v pomanjkanju zanesljivih vesti iz enega, kakor iz drugega tabora, objavimo druge ob drugih poročila vladne fronte in vesti uporniške fronte. Naj si bravec potem sam skuša ustvariti kakšno jasno podobo o stanju grške revolucije.

Poročila iz vladnega tabora

Za stališče vlade je merodajna izjava, ki jo je dal ministrski predsednik Caldaris zastopniku »Avale«
v Atenah in ki se dobesedno glasi:

Predsednik grške vlade je zastopniku Avale odgovoril, da je glede končnega izida sedanjega notranjega spopada dočela optimistično razpoložen. Venizelos je s tem svojim prevratniškim podvigom spravil državo v hude nevarnosti. Toda ta tragedija, ki je zadela grški narod, ga je notranje združila in ga še tesneje priklenila k praviim interesom svoje domovine in k zakonitemu redu. Prav tako pa so se Grčijo tudi drugi evropski narodi, zlasti pa tudi balkanski narodi, ki so po svojih predstavnikih že izrazili svoje simpatije grški vladi in tople želje, naj bi se sedanji dogodki čimprej končali. Vse balkanske in druge evropske vlade so obsodile ta protizakoniti pokret in nas v tej hudi preizkušnji moralno podprle. Prepričani smo, da bo zakonita vlada končno zmagala.

Nadalje je treba v tem pogledu navesti še uradno poročilo vrhovnega poveljnika vladnih čet v Makedoniji generala Kondilisa, ki tako le označuje položaj na fronti:

Slabo vreme traja še nadalje. Piha južni veter, ki je tudi prinesel dež. Vzile temu pa naše

letalske sile nadaljujejo svojo junaško akcijo in se jim je posrečilo obstreljevati večjo enoto upornikov v Serezu in železniško postajo. Pri tem napadu je sodelovalo 20 letal. Obenem so naše letalske sile pregledale sereško ravnico, ki je skoraj vsa pod vodo. Če bo še dalje deževalo, je pričakovati, da bo Struma še bolj narasla in povzročila povodni največjega obsega.

Uporniške čete so v bednem stanju. Edino povodenj ovira naše pontonjerje, da ne morejo pripraviti prehodov za naše čete čez Strumo.

Morala naših čet je odlična. Storjeni so vsi ukrepi, da zagotovimo posameznim enotam počitek in premeno. Pehota se odlično drži. Prizadevanje za priprave za prehod čez Strumo in čez poplavljenno ravnico se nadaljuje. Borimo se z elementi, ne pa s svojimi bednimi nasprotniki. Kondilis.

Tekom današnjega dne je vladna stran izdala tudi poročilo, da so uporniške čete v Makedoniji zaprosile generala Kondilisa, naj ustavi obstreljevanje, a se jim je odgovorilo, da se morajo preje vdati. Položaj pa da se na splošno ni spremenil, ker sneži še dalje in vedno huje, tako, da je v tem predelu padlo snega zadnje dni že pol-druge meter visoko.

Predsednik grške vlade Caldaris

nahajali na področju južno od Nevrokopa. K vstati pa je prešla tudi konjenica, ki jo je organiziral vojni minister general Kondilis in na katerega je polagal velike nade. Razen tega razpolagajo vstasi s 24.000 dobrovoljci, ki dobivajo dnevno plačo 50 draham. Vstasi napredujejo na vsej fronti kljub slabemu vremenu in prihaja njihovo napredovanje zlasti od izraza na raznih področjih proti Solunu, vlad česar se lahko že jutri pričakuje koncentrični napad upornikov na Solun, kjer jih bo podpirala tudi križarka »Averov«. Iz vstajških taborišč odločno zanikajo vest, da je bil ob pri- liki bombardiranja Cancee ranjen uporniški vođa Venizelos.

Vstasi napredujejo

Solija, 9. marca. b. Z grške meje se še vedno čuje topovsko streljanje, sirenje iz strojníc in pušk. Bobnenje topov se čuje proti jugozapadu v smeri proti Solunu. Po večerjenjem grmenju topov so se menda vstasi pomaknili nekoliko naprej proti Solunu, ki ga hočejo obkoliti z vseh strani.

Vlada zanikuje

Atene, 9. marca. b. Uradno se zanikajo vse vesti inozemskega tiska, da se večji del Grčije nahaja v rokah vstajev in da so zveze med Atenami in Solunom že prekinjene. Tudi ni res, da so uporniki razbili vladne čete v dva dela in da je vođa vstajev na morju admiral Demotikov poslal vođa Caldarisa ultimatu, v katerem zahteva odstop sedanje vlade, ker da bo drugače pričel z bombardiranjem Aten in Pireja.

ločno v borbi proti današnji vladi, ker bo gotovo zmagalo. Vest o proglasitvi Krete za neodvisno republiko se je z bliskovito naglico razširila po vsej Grčiji, oddala pa jo je radio postaja na Kreti. Vlada Caldarisa izjavlja, da tega nezakonitega in samolastnega postopka Venizelosa ne bo nikdar priznala.

V vsej Grčiji so vse obmejne straže pristopile k upornikom

Nevrokop, 9. marca. b. Dopisnik »United Press«
poroča, da so se v vsej Grčiji priključili obmejne straže revolucionarjem. Enako je prešlo na stran upornikov šest pehotnih polkov, ki so se

Mednarodni zapletljaji?

Stališče Balkanskega sporazuma

Belgrad, 9. marca. V zvezi z zadnjimi dogodki na Grškem se je zadnje dni vršila zelo živa izmenjava misli med vsemi štirimi prestolnicami držav Balkanskega sporazuma, Jugoslavije, Rumunije, Turčije in Grčije. Venizelosov upor namreč je povzročil močan odmev v kabinetih vseh štirih omenjenih držav. Na merodajnem mestu izjavljajo, da se lahko smatra, da je sporazum med vsemi štirimi zaveznici Balkanskega sporazuma, v kolikor gre za presojanje zunanjepolitičnih posledic grških dogodkov, popoln. Ta sporazum namreč sloni na temeljnem spoznanju in na trdni ter odločni volji vseh držav Balkanskega sporazuma, da je treba preprečiti vsak poskus, da se sedanji politični red na Balkanu na kakršenkoli način spremeni, ali samo moti. Države Balkanskega sporazuma so v obrambo tega načela že

storile potrebne ukrepe in so mnenja, da so dosedajni ukrepi za obrambo te označene politike popolnoma zadostni in da potemtakem končni izid dogodkov v Grčiji, kakršenkoli bi bil, ne bo mogel imeti nobenega kvarnega vpliva za označeno politiko ohranitve dozdajnjega političnega reda na Balkanu.

V kolikor tiče stališče Bolgarije k grškim dogodkom, so izjave, ki jih je dal bolgarski zunanji minister na diplomatski konferenci, ki so se je udeležili poslaniki držav Male zveze, Balkanskega sporazuma, Francije in Nemčije, vplivale pomirjevalno, ker je Batolov prinesel dokaze, da so bolgarski varnostni ukrepi na grški meji imeli samo namen, da usposobijo bolgarske vojaške oblasti, da po predpisih mednarodnega prava razorožijo grške čete, uporniške in vladne, ako bi se pripetilo, da bi jih medsebojna borba zanesla na bolgarsko ozemlje.

Glas iz Nemčije

München, 9. marca. TG. »Münchener Neueste Nachrichten«
poročajo iz Sofije v zvezi z zunanjepolitičnimi posledicami grških dogodkov, da strdijo v političnih krogih, da bo Venizelosov upor, ki ga podpira neka tuja velsila, imel za posledico samo še tesnejše zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo z jasnim ciljem, da se zaustavijo vsi napori te velsile da bi kedaj zagospodovala na Balkanu.

Bolgari o turški mobilizaciji

Zeneva, 9. marca. TG. K pritožbi, ki jo je bolgarska vlada vložila pri Zvezi narodov proti oboroževanju Turčije na bolgarski meji, so bile z merodajnega bolgarskega mesta dane še sledeče informacije. Turčija je začela oboroževati Tracijo približno pred enim letom. Med tem ko je imela Turčija preje v tej Bolgarom sosedni pokrajini samo eno konjeniško in eno pehotno divizijo, je poslala v zadnjem letu še dve nadaljni diviziji in 500 topov velikega kalibra v Lule Burgas in Skutari. Izgovarjala se je napram Bolgariji, da jih rabi za varstvo dardanelskih ožin. Letos v januarju se je zbiranje vojaštva nadaljevalo in je prišla še ena pehotna divizija tik na bolgarsko mejo. Vsa mesta in vse vasi v turški Traciji so nabiti vojaštva in pokrajina izgleda, kot da bi bila

Kako mislijo o Grčiji velesile

Pariz, 9. marca. AA. Havas poroča: Pariški tujerstki poročajo o položaju v Grčiji in se boje, da bi utegnili priti do zapletov, če upora v najkrajšem času ne likvidirajo.

»Echo de Paris«
objavlja poročilo svojega londonskega dopisnika, ki pravi med drugim, da spremljajo angleški politični krogi dogodke v Grčiji s precejšnjo skrbjo. V Londonu se boje, da ne bi morda kakšna tuja država skušala podpreti upornike.

»Journal«
je takisto mnenja, da bi nepremišljeno dejanje Venizela utegnlo izzvati resne komplikacije, ki ne bi bile samo diplomatskega značaja. Sedanji dogodki so dokazali, da je balkanski sporazum trdna stvarnost. Stališče Turčije je potrjeno, da hoče ta država izpolniti svoje obveznosti balkanskega pakta in grško-turškega pakta. List prihaja do sklepa, da bi neprimerno izprememba režima v Grčiji utegnla izzvati dokajne težkoče. S tega stališča so zadnje vesti iz Grčije dokaj praviilne. Vrh tega se balkanski pakt povsod pravilno izdaja. List na kraju obzluje, da so mogli ti dogodki vzemiriti tisti del Evrope, ki je bil do nedavno tega še najbolj konsolidiran.

»Journal«
priobčtuje dopis iz Sofije, v katerem pravi, da bi težkoče sedanjega položaja na Balkanu ne izšle iz Bolgarske. Bolgarske želi samo

brantí svoje ozemlje. Tisti, ki tega ne verujejo, naj vpošteva, s kakšnimi majhnimi vojaškimi silami razpolaga Bolgarska. To jih bo prepričalo, da so bolgarske izjave točne in iskrene.

Italija neiztralna

Pariz, 9. marca. AA. V komentarjih, ki jih pooblaščen krogi potrjujejo, piše »Giornale d'Italia«, da je Italija glede dogodkov v Grčiji strogo nevtralna. Tri italijanske vojne ladje so odplule sicer v grške vode samo zato, da zaščitijo interese italijanskih državljanov.

Francija in Anglija nepristranski

Pariz, 9. marca. b. V tukajšnjih uradnih krogih se z največjo pozornostjo zasedujejo dogodki v Grčiji. Po informacijah iz Londona zastopajo tudi tam stališče Francije, da mora grška meščanska vojna, niti Velika Britanija ne želi, da se vmešava v to meščansko vojno in da favorizirata eno ali drugo stran. Obe državi pa bosta odločno tudi preprečili, da bi se vmešavale kake druge države v to čisto notranjo grško zadevo. Niti francoski, niti britanski uradni krogi niso izrazili želje, da bi posredovali v tem sporu ali obljubili kakšno pomoč.

